
ONTWIKKELINGSSCHALEN ONDERWIJSLEERPRAKTIJK LAGER ONDERWIJS

VERSIE PROEFDOORLICHTING

Deze instrumentenbundel omvat de ontwikkelingsschalen om het nastreven en bereiken van de onderwijsdoelen te onderzoeken

[U1. Afstemming op het gevalideerd doelenkader](#)

[U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod](#)

[U3. Positief en stimulerend leerklimaat](#)

[U4. Materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie](#)

[U5. Feedback](#)

[U6. Evaluatie](#)

[U7. Leereffecten](#)

1 Toelichting bij de ontwikkelingsschalen

1.1 Beoordelingsniveaus

- Wij beoordelen de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk aan de hand van een aantal bouwstenen. Voor elke bouwsteen bestaat er een **ontwikkelingsschaal** met vier ontwikkelingsniveaus: beneden de verwachting, benadert de verwachting, volgens de verwachting en overstijgt de verwachting.
- Deze ontwikkelingsniveaus kunnen jullie als volgt vertalen:
  - **Beneden de verwachting:** Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
  - **Benadert de verwachting:** Er zijn nog meerdere punten ter verbetering, maar de sterke punten wegen zwaarder door. Het geheel voldoet echter nog niet aan de verwachting.
  - **Volgens de verwachting:** Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel voldoet aan de verwachting.
  - **Overstijgt de verwachting:** Er zijn vele sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

1.2 Zelfinschatting

- Wij bezorgen jullie deze ontwikkelingsschalen ter informatie.
- Als team kunnen jullie zelf de eigen kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk inschatten met behulp van deze schalen.
- Een zelfinschatting is **niet verplicht**. Wij vragen ze op geen enkel moment op en kijken ze ook niet in. De zelfinschatting kan wel als reflectie een interessant aanknopingspunt zijn voor de gesprekken. Wij willen immers scholen in hun interne kwaliteitszorg stimuleren.
- De redenen waarom wij een zelfinschatting niet verplichten, is ingegeven door:
  - de autonomie die een school krijgt om zelf te kiezen hoe ze haar kwaliteit op systematische wijze bewaakt;
  - ons respect voor de schooleigen invulling van interne kwaliteitszorg die het vertrekpunt vormt van een doorlichting.

De Vlaamse Onderwijsinspectie

U1. Afstemming op het gevalideerd doelenkader

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het aanbod is onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	Het aanbod omvat alle domeinen uit het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is onvoldoende evenwichtig en onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is voldoende evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.	Het aanbod omvat het gevalideerd doelenkader volledig, evenwichtig en op het verwachte beheersingsniveau.

2 U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren hebben onvoldoende zicht op de beginsituatie van de leerlingen om er het onderwijsleerproces op af te stemmen. Het aanbod is onvoldoende samenhangend, betekenisvol en activerend.	De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. Ze slagen er onvoldoende in om zicht te krijgen op de beginsituatie van iedere leerling en daar het onderwijsleerproces op af te stemmen. De leraren benutten nog onvoldoende de mogelijkheden om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken.	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol, activerend en het ondersteunt het leren.	De leraren benutten de beginsituatie van de leerlingen om voor iedere leerling haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces af te stemmen op de leerbehoeften van iedere leerling. Het aanbod is bij uitstek samenhangend, betekenisvol, activerend en ondersteunt het leren.

3 U3. Positief en stimulerend leerklimaat

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om een positieve en stimulerende leeromgeving te creëren. De interactie tussen de leraren en de leerlingen is onvoldoende respectvol, begripvol en participatief. De leraren hebben slechts beperkt zicht op de emotionele noden en op de leerbehoeften. De leraren leveren onvoldoende inspanningen om door efficiënt gebruik van de onderwijstijd de kansen om te leren te maximaliseren.	De leraren creëren een emotioneel veilige en stabiele leeromgeving. De interactie tussen de leraren en de leerlingen getuigt van respect. De aanmoediging en ondersteuning van de leerlingen is eenzijdig gericht op het behalen van goede leerresultaten. De leraren laten te veel kansen liggen om kleine leervorderingen te waarderen, om fouten als aanknopingspunt voor het leren te gebruiken, om oog te hebben voor de emotionele noden en meningen van de leerlingen en om door efficiënter gebruik van de onderwijstijd de kansen om te leren te maximaliseren.	De interactie tussen de leraren en de leerlingen en tussen de leerlingen onderling getuigt van respect en inlevingsvermogen. De leraren hebben zicht op de emotionele noden en leerbehoeften van de leerlingen. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun mening. De leraren maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd. Zo creëert het team een positieve en stimulerende leeromgeving waarin de leerlingen veel kansen krijgen om te leren.	Tussen de leerlingen en de leraren bestaat een partnerschap dat berust op respect, inlevingsvermogen, vertrouwen en dialoog. De leerlingen en de leraren nemen samen verantwoordelijkheid op voor een ontspannen en ordelijke sfeer en efficiënt gebruik van de onderwijstijd. Het team bestaat uit warme professionals die vlot inspelen op de emotionele noden en leerbehoeften van alle leerlingen. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen en geven hen een actieve en autonome rol in het onderwijsleerproces. Zo creëert het team een positieve en bij uitstek stimulerende leeromgeving.

4 U4. Materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen onvoldoende het bereiken van de doelen.	De leermiddelen en de infrastructuur ondersteunen het bereiken van de doelen bij de meeste leerlingen. De materiële leef- en leeromgeving is echter weinig stimulerend en houdt onvoldoende rekening met de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.	De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.	De materiële leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie zijn voorbeeldig. Doordat de leraren de beschikbare middelen efficiënt inzetten, ondersteunen en stimuleren ze het bereiken van de doelen bij alle leerlingen.

5 U5. Feedback

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren geven zelden feedback die ontwikkelingsgericht, duidelijk, gedoseerd en motiverend is, die aansluit bij de leerervaringen van de leerlingen, en die plaatsvindt in een sfeer van vertrouwen.	De leraren geven af en toe productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is nog onvoldoende ontwikkelingsgericht en is onvoldoende systematisch ingebed in het onderwijsleerproces.	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een sfeer van vertrouwen.	Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. De feedback is evenwichtig gericht op de persoon, het product, het proces en de zelfregulatie en is ontwikkelingsgericht. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen krijgen zowel de leraar als de leerlingen kansen om duidelijke, constructieve en motiverende feedback te geven en te krijgen.

6 U6. Evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De afstemming tussen de evaluatie en de beginsituatie, de leerdoelen en het onderwijsleerproces is beperkt. De evaluatie is weinig transparant en krijgt een eenzijdige en onvolledige invulling.	De evaluatie is veelal representatief voor het aanbod, valide, transparant, betrouwbaar en breed. De evaluatie is nog onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	De evaluatie is representatief, valide, transparant, betrouwbaar en breed. Er vindt consequent afstemming plaats tussen de evaluatie en het gevalideerd doelenkader, de beginsituatie, de leerdoelen en het onderwijsleerproces.	De evaluatie is representatief, valide, transparant, betrouwbaar, breed, authentiek en geïntegreerd in alle aspecten van het onderwijsleerproces.

7 U7. Leereffecten

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school kan niet aantonen dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.	Een grote groep leerlingen bereikt de minimaal gewenste output. De studieresultaten en de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie bieden nog onvoldoende garanties dat deze groep zo groot mogelijk is.	De studieresultaten en de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.	De studieresultaten en de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie bieden ruime garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.